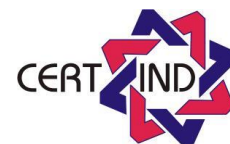

IPI – "INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING", d.o.o.
Fakultetska 1, Zenica, Bosna i Hercegovina

ISO 27001:2005
ISO 9001:2008

STATISTIČKA ANALIZA PODATAKA O OBAVLJENIM TEHNIČKIM
PREGLEDIMA U PERIODU 1.7. - 30.9.2014. GODINE I STRUČNE TEME /
STATISTICAL DATA ANALYSIS OF THE TECHNICAL INSPECTIONS IN
THE PERIOD 1/7 - 30/9/2014 AND PROFESSIONAL TOPICS

Stručni bilten broj 28

STRUČNI BILTEN – IPI

Zenica, oktobar/listopad 2014. godine

Izdavač: Institut za privredni inženjering d.o.o.
Fakultetska 1, Zenica, Bosna i Hercegovina

Za izdavača: dr. sc. Fuad Klisura, dipl. ing. mašinstva/strojarstva

Autori: Muhamed Barut, dipl. ing. saobraćaja/prometa
dr. sc. Fuad Klisura, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Ibrahim Mustafić, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Akif Smailhodžić, dipl. ing. saobraćaja/prometa
Adis Imamović, dipl. ing. saobraćaja/prometa
mr. sc. Semir Selimović, dipl. ing. mašinstva/strojarstva

Redakcijski odbor: prof. dr. Sabahudin Ekinović, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
prof. dr. Nermina Zaimović-Uzunović, dipl. ing.
mašinstva/strojarstva
prof. dr. Safet Brdarević, dipl. ing. mašinstva/strojarstva

Recenzenti: doc. dr. Sabahudin Jašarević, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
(Mašinski fakultet u Zenici)
van. prof. dr. Mustafa Mehanović, dipl. ing. saobraćaja/prometa
(Fakultet za saobraćaj i komunikacije Sarajevo)

Lektor: mr. sc. Dragana Agić, dipl. iur

Pripremio: Muhamed Barut, dipl. ing. saobraćaja/prometa

Štampa/Tisak: Štamparija Fojnica

Za Štampariju/Tiskaru: Šehzija Buljina

Tiraž: 400 komada

SADRŽAJ / CONTENTS

IZVOD IZ RECENZIJE

1. UVOD / INTRODUCTION

2. UKUPAN BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA U PERIODU 1.7. – 30.9.2014. GODINE PO VRSTAMA PREGLEDA (FBIH, KANTONI, STANICE) / TOTAL NUMBER OF COMPLETED TECHNICAL INSPECTIONS IN THE PERIOD 1/7 – 30/9/2014 BY TYPE (FBIH, CANTONS, STATIONS)..... - 2 -

Muhamed Barut, Fuad Klisura

3. EVIDENTIRANJE NEISPRAVNOSTI PRILIKOM TEHNIČKOG PREGLEDA VOZILA U FEDERACIJI BIH / FAILURE RECORDING DURING TECHNICAL INSPECTION OF VEHICLES IN THE FEDERATION B&H - 43 -

Ibrahim Mustafić

4. MEĐUSOBNI ODNOSI IZMEĐU UČESNIKA U SAOBRAĆAJU / MUTUAL RELATIONS BETWEEN PARTICIPANTS IN TRAFFIC - 49 -

Akif Smailhodžić

5. STATISTIČKI PRIKAZ POVREĐIVANJA U SAOBRAĆAJNIM NEZGODAMA NA PODRUČJU ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA / STATISTICAL INJURY REVIEW IN TRAFFIC ACCIDENTS THE AREA ZENICA - DOBOJ CANTON - 53 -

Adis Imamović

6. NEOPHODNOST MODERNIZACIJE TEHNIČKIH PREGLEDA / NECESSITY OF MODERNIZATION STATION FOR TECHNICAL INSPECTION OF VEHICLES - 60 -

Semir Selimović

2. UKUPAN BROJ OBAVLJENIH PREGLEDA U PERIODU 1.7. – 30.9.2014. GODINE PO VRSTAMA PREGLEDA (FBiH, KANTONI, STANICE) / TOTAL NUMBER OF COMPLETED TECHNICAL INSPECTIONS IN THE PERIOD 1/7 – 30/9/2014 BY TYPE (FBiH, CANTONS, STATIONS)

**Autori: Muhamed Barut, dipl. ing. saobraćaja/prometa
dr. sc. Fuad Klisura, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Institut za privredni inženjering, Zenica**

Sažetak

U ovom radu je dat prikaz broja obavljenih tehničkih pregleda za Federaciju BiH, kantone i stanice za tehnički pregled vozila. Prikazan je i čitav niz zanimljivih statističkih podataka iz dobivenih putem informacionog sistema. Treba izdvojiti podatke o prosječnoj starosti vozila prema vrsti vozila, broju evidentiranih neispravnosti po uređajima koji se kontrolišu prilikom pregleda, te broju neispravnosti po stanicama za tehnički pregled vozila. U gotovo svakom od brojeva stručnog biltena prezentiraju se i novi podaci važni za područje sigurnosti saobraćaja.

Ključne riječi: tehnički pregled, neispravnost, prosječna starost vozila, vrste pregleda, EKO test

Abstract

This paper presents the number of performed technical inspections/roadworthiness tests for the Federation B&H, the cantons and stations for technical inspection of vehicles. Presented is a range of interesting statistics from the results obtained via the information system. Needs to be sorted the data on the average age of vehicles by vehicle type, the number of registered defects by the devices that are controlled during the technical inspection, and the number of defects on the stations for technical inspection of vehicles. In almost all of the numbers expert bulletin presents the new data relevant for the field of traffic safety.

Key words: technical inspection/roadworthiness test, defect, the average age of vehicles, types of inspections, ECO test

3. EVIDENTIRANJE NEISPRAVNOSTI PRILIKOM TEHNIČKOG PREGLEDA VOZILA U FEDERACIJI BIH / FAILURE RECORDING DURING TECHNICAL INSPECTION OF VEHICLES IN THE FEDERATION B&H

**Autor: Ibrahim Mustafić, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Institut za privredni inženjering, Zenica**

Sažetak

U ovom radu bilo je važno iznijeti informaciju koliko se (ne)evidentiraju neispravnosti na vozilima prilikom tehničkog pregleda vozila u Federaciji BiH. Određen broj stanica tehničkih pregleda (STP) ukažu vlasniku vozila na neispravnosti na njihovom vozilu, to se popravi, pa tek nakon toga se vrši tehnički pregled i ispravni rezultati se unose u informacijski sistem. U drugom dijelu rada prikazane su tehničke neispravnosti na vozilima evidentirane od strane stanica tehničkih pregleda u 2012. i 2013. godini. Činjenica je da je prosječna starost vozila u našoj zemlji veoma velika, pa shodno tome i procenat neispravnosti prilikom prvog tehničkog pregleda bi trebao biti velik. Međutim, u radu će se pokazati da to nije tako.

Ključne riječi: STP, neispravnost vozila, evidencija neispravnosti vozila na STP

Abstract

In this work, it was important to present the information as far as (not) recorded faults on vehicles technical inspection of vehicles in the Federation B&H. A number of technical inspection stations (STP) indicate the owner of the vehicle to malfunction on their vehicle to be repaired, and only after that is done technical review and correct results are entered into the information system. The second part shows the technical faults on vehicles registered by the technical inspection stations in 2012 and 2013. The fact is that the average age of vehicles in our country is very high, and consequently the irregularities at the first technical inspection should be great. However, the paper will show that this is not so.

Key words: STP, malfunction of vehicles, malfunction of vehicles at STP

4. MEĐUSOBNI ODNOSI IZMEĐU UČESNIKA U SAOBRAĆAJU / MUTUAL RELATIONS BETWEEN PARTICIPANTS IN TRAFFIC

**Autor: Akif Smailhodžić, dipl. ing. saobraćaja/prometa
Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZE-DO Kantona**

Sažetak

Saobraćaj počiva na međusobnom povjerenju svih učesnika u saobraćaju. Ponašanje učesnika u saobraćaju temelji se na međusobnom uvažavanju i partnerskom odnosu, bez obzira na kategorije učesnika u saobraćaju. Saobraćajni uvjeti i različite situacije u saobraćaju utiču na ponašanje pojedinca i njegov odnos prema drugim učesnicima u saobraćaju. Međusobni odnosi bi trebali odražavati uzajamno poštivanje, uvažavanje, solidarnost i humanost.

Ključne riječi: saobraćaj, saobraćajna kultura, načelo povjerenja, defanzivna vožnja

Abstract

Traffic is based on mutual trust of all road users. The behavior of traffic participants based on mutual respect and partnership relations, regardless of the road users. Traffic conditions and different traffic situations influence individual behavior and its relationship to other traffic participants. Mutual relations should reflect mutual respect, appreciation, solidarity and humanity.

Key words: traffic, traffic culture, the principle of trust, defensive

5. STATISTIČKI PRIKAZ POVREĐIVANJA U SAOBRAĆAJNIM NEZGODAMA NA PODRUČJU ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA / STATISTICAL INJURY REVIEW IN TRAFFIC ACCIDENTS THE AREA ZENICA - DOBOJ CANTON

Autor: Adis Imamović, dipl. ing. saobraćaja/prometa

Sažetak

Na osnovu podataka Svjetske zdravstvene organizacije u svijetu godišnje od posljedica saobraćajnih nezgoda smrtno strada oko 1,3 miliona ljudi, dok oko 30-50 miliona bude povrijeđeno. Ukoliko se ovakav trend nastavi u narednom periodu procjene su da će do 2020 godine broj smrtno stradalih u saobraćajnim nezgodama biti treći po redu najčešći uzročnik svih nasilnih smrti. Analizirajući broj povrijeđenih lica po starosnoj strukturi na području Zeničko- dobojskog kantona u vremenskom periodu 2005.-2011. godine, može se konstatovati da je broj povrijeđenih do 25 godina u posmatranom periodu 39% od ukupnog broja povrijeđenih lica. Imajući u vidu da se u ovoj kategoriji nalaze djeca predškolskog i školskog uzrasta kao i omladina, ovaj pokazatelj ukazuje da je najugroženija kategorija stanovništva upravo mlađa populacija. Ukoliko se izvrši analiza povređivanja prema tome u kojem svojstvu se povrijeđeni nalazio u saobraćaju uočava se da su od ukupnog broja povrijeđenih u saobraćajnim nezgodama 21% pješaci. Na osnovu ovih podataka može se tvrditi da su najugroženija lica u saobraćaju pješaci kao i osobe starosne dobi do 25 godina. Razlozi za ovakvo stanje u saobraćaju u Bosni i Hercegovini su višestruki. Ukoliko se prihvate troškovi saobraćajnih nezgoda u FBiH doći ćemo i do finansijskih gubitaka koji su nastali kao posljedica saobraćajnih nezgoda koje su se desila na području Zeničko-dobojskog kantona a iste iznose 362.683.320,00 KM. Uzroke ovakvog stanja treba tražiti prije svega u Zakonskoj regulativi kao i u načinu primjene upravljačkih mjera.

Ključne riječi: povrijeđeni u saobraćajnim nezgodama, zakon u saobraćaju, pješaci u saobraćaju, troškovi saobraćajnih nezgoda

Abstract

Based on the data of the World Health Organization in the world, annually as a result of traffic accidents killed about 1.3 million people around 30-50 million are injured. If this trend continues in future estimates are that by 2020 the number of fatalities in road accidents will be the third most common cause of violent death. Analyzing the number of injured persons by age structure of the Zenica-Doboj Canton in the period 2005-2011, it may be concluded that the biggest number of injured people are 25 years of age and younger. In this period, 39% of the total number of injured persons are in this category. Bearing in mind that in this category are children of preschool and school age children and teenagers, this indicator suggests that the most vulnerable categories of people is younger population. If you analyze it by touching the capacity in which there are injured in traffic can be seen that the total number of people injured in road accidents, are pedestrians - 21%. Based on these data, it can be argued that the most vulnerable persons in traffic are pedestrians and persons aged 25 years. The reasons for this state of traffic in Bosnia and Herzegovina are multiple. If you analyse the costs of traffic accidents in the Federation and we will come to the financial losses incurred as a result of traffic accidents that have occurred in the area of Zenica-Doboj Canton and the same amount of KM 362,683,320.00. The causes of this situation should be sought primarily in legislation and in the manner of application of control measures.

Key words: injured in a traffic accident, traffic laws, pedestrians in traffic, costs of road accidents.

¹ MUP ZE DO Kantona

6. NEOPHODNOST MODERNIZACIJE TEHNIČKIH PREGLEDA / NECESSITY OF MODERNIZATION STATION FOR TECHNICAL INSPECTION OF VEHICLES

Autor: mr. sc. Semir Selimović, dipl. ing. mašinstva/strojarstva
Institut za privredni inženjering, Zenica

Sažetak

U ovom radu je ukazano na neophodnost modernizacije stanica tehničkog pregleda vozila. Ispravnom, kompletnom i modernom opremom i uređajima ugrađenim na stanici tehničkih pregleda omogućuje se najkvalitetniji pregled svih vrsta vozila i starijih, ali i ovih savremenijih, koji zahtijevaju novije, kvalitetnije i preciznije uređaje za pregled vozila. Time se direktno utiče na pozdanost pregleda, njihovu tačnost, pohranu i moguće kasnije korištenje za planiranje novih bezbjednosnih mjera u saobraćaju ili za kvalitetnije projektovanje samih vozila od strane proizvođača. Ujedno, moderniji i kvalitetniji uređaji na stanici na taj način utiču i na smanjenje negativnog uticaja na okolinu.

Ključne riječi: modernizacija, oprema, stanica za tehnički pregled vozila

Abstract

In this paper points out the necessity of modernization of stations of technical inspections of vehicles. Correct, complete and modern equipment and devices built at the station of technical inspection enables the highest quality examination of vehicles and the elderly, but also of the more modern, requiring newer, better and more accurate devices to examine vehicles. This directly affects the reliability of examination, their accuracy, storage and possible later use for planning of new security measures in traffic or for better design of the vehicles themselves by the manufacturer. At the same time, more modern and better equipment at the station in this way influence the reduction of negative environmental impacts.

Keywords: modernization, equipment, station for technical inspection of vehicles